

DigiIN

***Digitalisaatio sotessa: kohti sulautuvaa
ammattillisuutta***

DigiVointi-hankkeen loppuwebinaari 7.6.2023

Piia Silvennoinen, yliopettaja, dosentti, YTT, Laurea-
ammattikorkeakoulu

piia.silvennoinen@laurea.fi, @PiiaSilvennoine, DigiOn-hanke

Esityksen rakenne

- Johdanto – Tiivistetyn modernin vaikutukset sote-alalla
- Sulautuva ammatillisuus
- Robotit sote-alalla
- Kentän kokemuksia ja tutkimuksia
- Asiakascase – digitaalinen palvelupolkuesimerkki
- Työelämän digikuilut
- Sote-alan osaamistarpeet työn digitalisoinnin ja teknologistumisen seurauksena 1&2
- Ammatillaiset kaipaavat osaamista sähköisten palveluiden käyttöön
- Digituen merkitys sähköisissä sote-palveluissa
- Sote-ammattilaisten osaamisvaatimukset digitukeen liittyen
- Digitalisaation voittajat ja häviäjät

Tiivistetyn modernin osa-alueet (Harrikari & Rauhala 2018) ja miten ne ilmenevät sote-alalla (Silvennoinen 2020)

Osa-alueet	Keskeiset tunnusmerkit	Tulokset (Silvennoinen 2020)
1. Ihmisten hybridisaatio ja reflektiivinen toimijuus	<p>Ihmiskehon toimintojen hallinnan ja manipuloinnin mahdollisuuksien lisääntyminen teknologisen kehityksen seurauksena (tekoäly, geenimanipulaatio, robotisaatio).</p> <p>Vahvistaa yksilöllistymiskehitystä, identiteettipolitiikan merkitystä ja kokemusta terveydestä ja hyvinvoinnista (olen itseni terveys- ja hyvinvointikeskus).</p> <p>Toimijuudesta tulee elämänhallinnan avainkäsite.</p>	<p>Toimijuus</p> <p>a) Asiakaslähtöinen lähestymistapa muuttaa asiakkaan toimijuutta (vaatii itseohjautuvuutta),</p> <p>b) <i>(Pakotettu) digitaalinen toimijuus, kehollisuuden merkityksen häviäminen</i></p> <p>c) <i>Rakenteellinen digitalisaatio -nuorille helpompaa kuin ikääntyneille</i></p> <p>d) Jatkuva itsensä monitorointi/hallinta toimijuuden keskeisenä osana.</p>

Tiivistetyn modernin osa-alueet (Harrikari & Rauhala 2018) ja miten ne ilmenevät sote-alalla (Silvennoinen 2020)

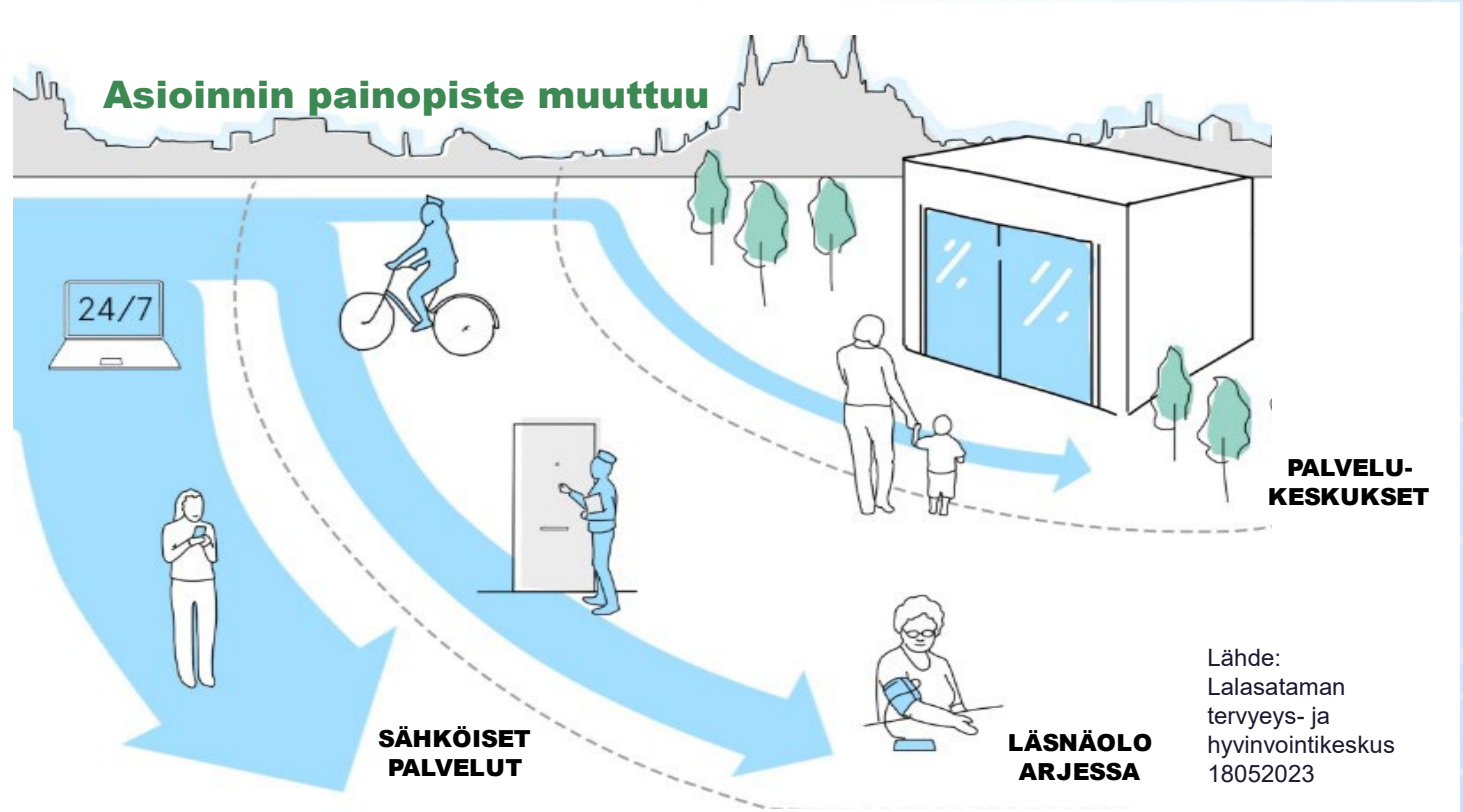
Osa-alueet	Keskeiset tunnusmerkit	Tulokset (Silvennoinen 2020)
2. Moninapaisuuden aiheuttama systeeminen monimutkaisuus	<p>a) Ryhmien välisten suhteiden ajalliset ja tilalliset ulottuvuudet - inkluusio ja eksluusio.</p> <p>b) Verkostot ovat tiiviitä, laajoja, moninapaisia ja ne ovat muodostuneet sosiaalisten instituutioiden ulkopuolelle.</p>	<p>Digitaaliset sosiaaliset suhteet</p> <p>a) Potilaan asiakkuuden rakentuminen digitaalisesti, vrt. digitaalinen hoitopolku.</p> <p>b) Digitaaliset verkostot toimijuuden ja identiteettien rakentajana, esim. rokotevastaisuus.</p>
3. Sosiaalisten rakenteiden hajoaminen ja uudelleen organisoituminen	<p>Virtuaalisten tilojen ja identiteettien monitahoiset yhdistelmät ja riippuvuudet.</p> <p>b) Asynkroninen toiminta.</p>	<p>Asynkroninen työ</p> <p>a) 24/7 yhteiskunta.</p> <p>b) Ruumiillisuuden ja kasvokkaisen vuorovaikutuksen häviäminen.</p>

Tiivistetyn modernin osa-alueet (Harrikari & Rauhala 2018) ja miten ne ilmenevät sote-alalla (Silvennoinen 2020)

Osa-alueet	Keskeiset tunnusmerkit	Tulokset (Silvennoinen 2020)
4. Sosiaalinen muutos - kaiken kiihtyminen	Sosiaalisen elämän rytmin kiihtyminen ja kuinka teknologia edesauttaa sitä (hektinen elämäntapa, etäisyyden kuolema, hälytysyhteiskunta).	Äärimmilleen säädetty/tuunattu työ a) Työn uudelleen organisointi tehokkaammaksi - monotoniset ja helpot tehtävät automatisoitu esim. terveydenhuollossa.
5. Glokaalinen vaikutus	Viittaa uudentyyppiseen digitaaliseen kansallisten ja kansainvälisten sosiaalisten systeemien yhteen kietoutumiseen. Tiivistetyn modernin ydin. Useat asiat ja tapahtumat, jotka tapahtuivat aikaisemmin muualla, tapahtuu nyt täällä.	Glokaalinen verkostoyhteiskunta Universaalit teknologiset sovellukset ja ratkaisut glokaaliin työntekoon. Digitaalisuuteen liittyvät riskien hallinnan ongelmat, esim. turvallisuus. Kansallisten ja kansainvälisten informaatioteknologiin yhteensopimattomuus ja niiden aiheuttamat ongelmat työssä.

Sulautuva ammatillisuus

- Digitalisaation seurauksena työkäytännöt muuttuvat uudellaisiksi hybridityökäytännöiksi työntekijän ja asiakkaan välillä. Digitalisaatio muuttaa aikaisempia kehollisuuteen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen liittyvää ammatillisuutta: kehollisuuden merkityksen rapautuminen ja informaation välittämisen lisääntyminen. (Silvennoinen 2020)

Sulautuva ammattillisuus (blended professionalism)

- *Työn tiivistyminen*
    - Työntekijöiden puute- tehostaminen sotessa, väestön ikääntyminen.
    - Digitalisaatio mahdollistaa työskentelytapojen monipuolistumisen (paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat).
    - A/synkroninen työ: työn ja vapaa-ajan rajojen hämärtyminen.
    - Tietojärjestelmien yhteensopivuus/yhteensopimattomuus (vaikuttaa asiakassuhteen laatuun).
  - *Kehollisuuden häivyttävä ammatillisuus*
    - Digitalisaatio muuttaa vuorovaikutuksen tapaa (verkkovälitteinen kohtaaminen).
    - Osaamisvaje: mitä tulee osata, mitä uusia osaamisvaatimuksia? (aggressiiviset asiakkaat, ohjaus verkossa, empatian ilmaiseminen verkkovälitteisesti, digituki yms.).
    - Luottamuksen rakentaminen verkkovälitteisesti – sanaton viestintä ja keholliset viestit häviävät verkkovälitteisessä työssä.
    - Itseohjautuva asiakas – asiakkaan roolin muuttuminen itseohjautuvampaan suuntaan – täytyy osata hakea itse palvelut ja toimia niissä itsenäisesti (haavoittuvassa asemassa olevat – digituki).
    - Asiantuntija-aseman muuttuminen/rapautuminen: jaettu asiantuntijuus.
- ▶ Silvennoinen, P. (2020) Professional Master's Degree Students' Perceptions on the Changes Digitalisation Imposes on Counselling in the Social and Health Care Sector. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2020, 17,6243.
<https://doi.org/10.3390/ijerph17176243>

ROBOTIT SOTE-ALALLA

- ▶ Koronapandemia on osoittanut, että teknologia ei ole ratkaisu kaikkiin yhteiskunnallisiin ongelmiin - se on osoittanut mm. sen, että sote-ammattilaiset ovat keskeisessä osassa yhteiskunnan toimivuuden turvaamisessa.
- ▶ Ennakoiva tekoälypohjainen analytiikka ei hälyttänyt meitä koronaongelmasta, mutta sama analytiikka voi todistaa kansalaisten digitaalisen valvonnan tehoa kontaktien automaattisena jäljittäjänä.
- ▶ Pandemian seurauksena etähoidossa sovellettava etäläsnäolo on muuttunut suositeltavaksi yhteystavaksi.
- ▶ Uusimman teknologian leviämiseen liittyy erityinen lataus, sillä älyteknologian ja innovaatioiden odotetaan auttavan esim. ikääntymiseen ja vanhenemiseen liittyvien hoitohaasteiden ratkaisuisissa.
- ▶ Käyttäjien nivominen teknologisoinnin prosessiin tiivistyy, kun sosiaaliset ympäristöt tulevat älykkäiden koneiden toimintatantereiksi: tavallisesta elämästä tulee teknologian ainesta - virtuaalinen elämäntapa.
- ▶ Ikäihmisen kodin medikalisaatio (erilaiset apuvälineet), robotit kustannustehokkaita kuntoutuksessa.
- ▶ (Särkikoski, Turja & Parviainen 2020)

Elämme robottien kanssa

- ▶ Teknologisoituva hoiva - tuleeko ihmisten välisistä hoivasuhteista erilaisia, jos aiemmin ihmisten antamaa hoivaa korvataan teknologialla, esim. etähoidolla?
- ▶ Riski yksityisyyden vaarantumisesta liittyy erityisesti monitoroivaan teknologiaan ja etäyhteysrobotiikkaan.
- ▶ Saako robotti astua ammattiin? Toisaalta miten robotisaatio vaikuttaa ammatti-identiteettiin? Tiettyyn ammattiin samaistuminen alkaa opiskeluvaiheessa. On ongelmallista jos henkilö on opiskellut kutsumusammattiin, jota määrittelevät ihmissläheisyys, empatia ja auttamistarve - ja toimiala kehittyikin suuntaan jossa ollaan yhä vähemmän tekemisissä potilaiden kanssa, lasketaan tuottavuutta ja valvotaan etäältä kuinka teknologia hoitaa.
- ▶ Teknologinen työttömyys - teknisestä kehityksestä johtuvaa työttömyyttä, myös ammattitaidon vanhentuminen ja/tai ettei se vastaa osaamistarpeisiin.
- ▶ Robotit vastuuseen?
- ▶ (Särkikoski, Turja & Parviainen 2020)

Kentän kokemuksia ja tutkimuksia

- **Lääkäreiden lisääntynyt etävastaanottotyö saa jo opiskelijatkin takajaloilleen – pelkona on, että etätöihin joutuu jo kesken opintojen, kasvain voidaan tulkita ummetukseksi (Yle Uutiset 29.11.2022)**
  - Etävastaanotto ei sovellu opiskelijan tai vastavalmistuneen lääkärin työhön, pelko että etävastaanotto korvaavaa potilastyön tilanteissa, joissa se ei toimi.
  - Diagnoosin tekeminen chatissa, puhelimesta tai videoyhteyden kautta on haastavaa.
- **Chatbot breakthrough in the 2020s? An ethical reflection on the trend of automated consultations in health care**
  - Chatbottien käyttö lisää sote-työn rationalisointia ja automaatiota ja muuttaa perinteistä päätöksentekoprosessia (harkitsevuus) [Chatbot breakthrough in the 2020s? An ethical reflection on the trend of automated consultations in health care | SpringerLink](#)
- **Social Robots and Human Touch in Care: The Perceived Usefulness of Robot Assistance Among Healthcare Professionals** https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-17107-0_10
  - Hoiva/hoitotyön tekijät kriittisiä robottien hyödyllisyydestä käytännön työssä (kosketus), robotit soveltuvat raskaiden materiaalien nostoon, mutta ei asiakastyöhön.

Kentän kokemuksia ja tutkimuksia

- **Digitaalisen sote-keskuksen suosio yllätti suunnittelijansa Keski-Suomessa – siitä on haettu mallia muillekin hyvinvointialueille (yle.fi)**
  - Digitaalisten sote-palvelujen suosio on yllättänyt (etävastaanotto) – *”Tämän vuoden puolella kontakteja on ollut vähän yli 20 000, ja ehkä 10 000 eri asiakasta on käyttänyt palvelua. Kun muu maakunta tulee mukaan, niin voisin arvella, että käyttö tuplaantuu”.*
  - Netti ei Sari Nurmivaaran mukaan korvaa lähiterveyskeskusta, eikä digitaalinen asiointi sovi kaikille: *”Se ei käy heille, jotka eivät käytä digitekniikkaa, ja toki on aina sellaisia vaivoja ja asioita, jotka vaativat lähikontaktia. Fyysisiä tutkimuksia etävastaanotolla ei voi tehdä”.*
- **Normaali.fi – Apua nuorten huoliin: nimetön ja maksuton kanava ammattilaisten tarjoamaan apuun nuorille**
  - [Onks tää normaalia? | Kainuun sote](#)

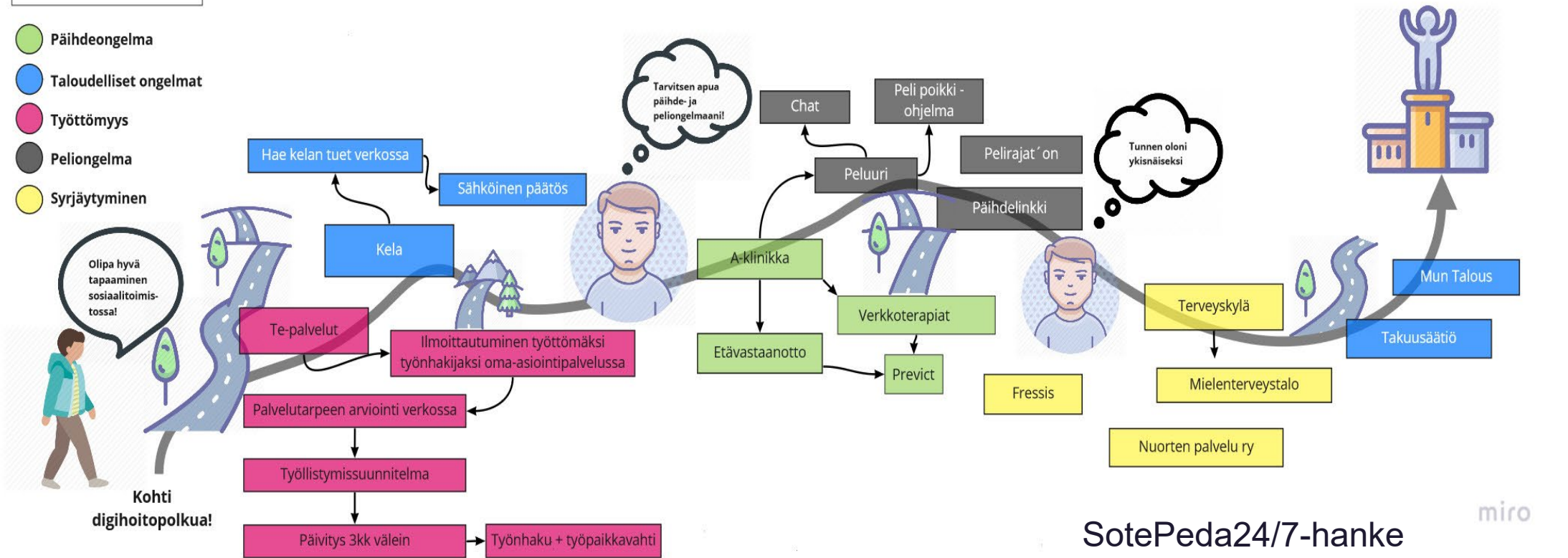
Kentän kokemuksia ja tutkimuksia

- Chat-sairaanhoitajien pesteihin hakijatulva Etelä-Savossa – Digihoitajapestit houkuttelivat hakijoita pääkaupunkiseutua myöten.
- Etätyö ja uudet työnkuvat kiinnostavat – muuttaa hoitoalan työnkuvia.
- Suurin osa chat-asioinnista on sairaanhoitajan tekemää hoidon tarpeen arviointia.
- Lähde: [Chat-sairaanhoitajien pesteihin tuli hakijatulva Etelä-Savossa – palvelujohtaja: "Kuin hoitajapulaa ei olisikaan" \(yle.fi\)](#)
- **Miksi halutaan chat-hoitajiksi perinteisen kliinisen hoitotyön sijasta hoitajapulan aikana (Jan Holmberg, LinkedIn 16.5.2023): hoitotyön rapautuminen**
  - Siisti, säännöllinen sisätyö, jota voi tehdä etänä mistä vain.
  - Saa käyttää parasta asiantuntemustaan itsenäisesti ja toimia moniammatillisessa tiimissä.
  - Saa keskittyä yhden asiakkaan hoitamiseen kerrallaan.
  - Ei tarvitse toimia talonmiehenä, tarjoilijana, kokkina ja siistijänä hoitotyön sivussa.
  - Ei fyysistä väkivaltaa, kuten repimistä, lyömistä tai potkimista työpäivän aikana.
  - Ei potilaista tarttuvia tauteja vietäväksi tuliaisina kotiin.

Asiakascase – digitaalinen palvelupolkuksimerkki

Asiakascase: mies 26v.

- Päihdeongelma
- Taloudelliset ongelmat
- Työttömyys
- Peliongelma
- Syrjäytyminen

Työelämän digikuilut

- 1. *Käyttökuilu* tarkoittaa kuilua digitaalisia sovelluksia ja palveluita työssään käyttävien ja niitä käyttämättömien työntekijöiden välillä.
- 2. *Käyttötapakuilu* tarkoittaa kuilua niiden välillä, jotka kykenevät (osaavat), motivoituvat ja joilla on mahdollisuus käyttää digisovelluksia, välineitä ja palveluita työssään ja niiden, jotka tähän eivät pysty.
- 3. *Hyödyntämiskuilu* tarkoittaa kuilua niiden kesken, jotka kykenevät hyödyntämään digitalisaatiota työssään sekä niitä, joiden asema ja mahdollisuudet heikkenevät digitalisaation myötä.
- (Alasoini ym. 2022.)

Sote-ammattilaisten sukupolvet ja digitaalisuus

- Sähköiset palvelut eivät ole kuuluneet vanhimpien ikäryhmien ammatilliseen koulutukseen (Juujärvi ym. 2019; Silvennoinen 2020), vrt. eri ikäpolvet (Laaksonen, Sinkkonen & Wallin 2020):
  - **Suuret ikäluokat (1946 – 1964)**; vahva työkeskeisyys – **käskyjohtaminen**.
  - **X – sukupolvi (1965 – 1976)**; tasapainoilu työn ja vapaa-ajan välillä – **paremmat digitaidot** kuin edellisellä sukupolvella, uskollisuus organisaatiolle heikentynyt.
  - **Y – sukupolvi (1977 – 1997)**; teknologiariippuvuus – millenaalit, **diginatiivit**, nettisukupolvi, vetovoimainen työ, demokraattinen ja suhdekeskeinen esihenkilö.
  - **Z – sukupolvi (1998 -)**; monipuoliset uramahdollisuudet – globaali taantuma, ympäristöhuoli, **kehittämismyönteisyys**, **some**.

Sote-alan osaamistarpeet työn digitalisoinnin ja teknologisoitumisen seurauksena

- Digitalisaatio tietovaltaistaa työtä – tarvitaan kriittistä ja analyyttistä ajattelua, jatkuvaa oppimista, itseohjautuvuutta, eettistä ja kulttuurista osaamista.
- Digitalisaation myötä ihmisen ja koneen välinen vuorovaikutus rakentuu uudelleen (informaatiota saatavilla helpommin ja nopeammin).
- **Kysymystä digiosaamisesta ja sen riittävydestä työkontekstissa voidaan arvioida kahdesta näkökulmasta.**
  - 1. missä määrin työntekijän digiosaaminen yhdistettynä muihin tehtävässä vaadittaviin osaamisiin – riittää hyvään suoriutumiseen työntekijän nykyisistä työtehtävistä (**toiminnalliset eli tekniset taidot = osaa käyttää työssä kulloinkin edellytettäviä digivälineitä**).
  - 2. missä määrin työntekijällä on sellaisia taitoja, jotka auttavat häntä **kohtaamaan menestyksellisesti digitalisaation mahdollistamia muutoksia työssä ja hyötymään aidosti näistä**.
- (Alasoini ym. 2022)

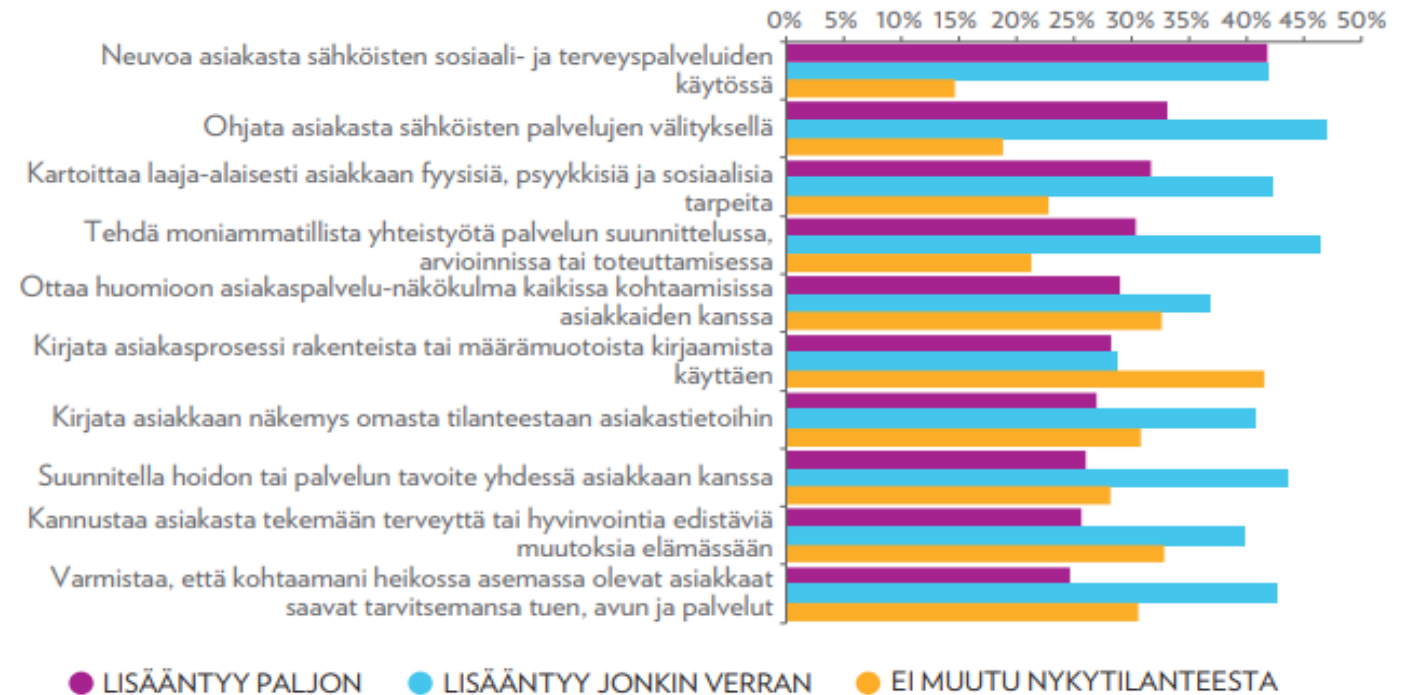
Sote-alan osaamistarpeet työn digitalisoinnin ja teknologisoitumisen seurauksena

- ❖ Sote-alalla eniten merkitystään teknologian näkökulmasta kasvattaa **digitaalisten ratkaisujen ja alustojen hyödyntämisaosaaminen, digitaalisten toimintojen hallinta- ja ohjaustaidot ja etä- ja virtuaalipalvelujen hallinta.**
- ❖ Lisäksi tarvitaan **hyvinvointiteknologian laajaa tuntemusta ja hallintaa.**
- ❖ **Eniten merkitystään kasvattavia digitaitoja ovat tiedon arviointitaidot**
(HS 5.1.2022 "Farmaseutti tärveli Yhdysvalloissa yli 500 annosta koronarokotetta: Uskoi maailmanloppuun ja salaliittoihin") ja **digitaaliset kommunikaatiotaidot.**
- ❖ Hyvinvointi- ja terveysteknologiaosaaminen – keskeisessä osassa.
- ❖ **HV-teknologia** = tietotekniset ja tekniset ratkaisut, joilla ylläpidetään ja parannetaan ihmisten elämänlaatua, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä työssä ja vapaa-ajalla.
- ❖ Hyvinvointiteknologian hyödyntäminen hoito- ja palveluketjuissa vaatii hoito- ja palveluketjujen tarkastelua ja uudelleen suunnittelua – tavoitteena palvelujen saumattomuus, asiakaslähtöisyys ja omahoidon tukeminen.
- ❖ (Kilkku ym. 2020; HS 5.1.2021.)

Ammattilaiset kaipaavat osaamista sähköisten palveluiden käyttöön

- Ammattilaisten tulee kuitenkin osata käyttää uusia sähköisiä palveluita ja tukea niiden käyttöönottoa (Juujärvi ym. 2019; Juujärvi 2022; Silvennoinen 2023).
- Sähköisiin palveluihin liittyvät osaamistarpeet lisääntyvät eniten tulevaisuudessa. Osaamista tarvitaan asiakkaiden neuvomisessa palvelujen käyttöön ja asiakkaiden ohjaamisessa niiden välityksellä (Juujärvi ym. 2019; Juujärvi 2022; Silvennoinen 2023).

Kuvio 1. Osaamistarpeiden muutos tulevaisuudessa, henkilöstön ja esimiesten näkemykset.

Lähde: Lehtoaro ym. (2019).

Digituen merkitys sähköisissä sote-palveluissa

- Palvelujen digitalisaation seurauksena kansalaiset **joutuvat ja ovat pakotettuja** tulevaisuudessa asioimaan sähköisesti yhä enemmän.
- Vaatii esimerkiksi sote-palvelujen asiakkailta nykyistä aktiivisempaa roolia, osaamista ja itseohjautuvuutta.
- Riski digitaalisista sote- palveluista syrjäytymiseen on erityisen suuri esimerkiksi haavoittuvassa asemassa olevilla ryhmillä (Heponiemi ym. 2020; Rantanen ym. 2021).
- *Katutason byrokratioista* (viranomaisasiointi tapaamisen ja puhelujen muodossa) ollaan siirrytty kohti *näyttötason byrokratioita* (kansalaisten tulee osata käyttää itsenäisesti digitaalisia itsepalvelujärjestelmiä).
- Digitaalisten itsepalvelujärjestelmien käyttö lähtökohtaisena oletuksena muiden asiointitapojen rinnalla tai sijaan.
- (Buchert & Wrede 2021; Buchert 2023).

Sote-ammattilaisten osaamisvaatimukset digitukeen liittyen

- Digituen antamisesta haavoittuvassa asemassa oleville asiakkaille tullut keskeinen osa sote-ammattilaisten työnkuvaa (kokonaisvaltainen palveluohjaus).
- Vaatii osaamista sähköisiin palveluihin liittyen sekä erityisiä vuorovaikutustaitoja ja ymmärrystä digitukeen liittyvistä eettisistä haasteista.
- Tulee osata tunnistaa asiakkaat, joille sähköiset palvelut eivät sovi.
- (Silvennoinen 2023; Juujärvi 2022)

Digitalisaation voittajat ja häviäjät

- *Voittajat: omaavat vaadittavat taidot, resurssit (esim. laitteet), nuoret, korkeasti koulutetut (esim. asiantuntijat), miehet, terveet, verkostoituneet*

(Alasoini ym. 2022; Buchert 2023; Rantanen ym. 2021; Silvennoinen & Rantanen 2023)

- *Häviäjät: pienituloiset, ikäihmiset, erilaisista toimintarajoitteista ja sairauksista kärsivät (näkövamma, lukivaikeus, mielenterveys- ja päihdekuntoutujat), suomen kieltä heikosti osaavat, työttömät, asunnottomat, heikosti koulutetut naiset*

Lähteet

- Alasoini, T., Ala-Laurinaho, A., Käsälä, M., Saari, E. & Seppänen, L. 2022. Työelämän digikuilujen yli: digitalisaatio kaikkien kaveriksi. Helsinki: Työterveyslaitos.
- Buchert, U. & Wrede, S. 2021. 'Bridging' and 'fixing' endangered social rights in the digitalising welfare state. The ambiguous role of third sector organisations in supporting marginalised older migrants in Finland. Teoksessa Hirvonen H., Hänninen R., Tammelin M. & Wouters E., (toim.) Digital Transformations in Care of Older People: Critical Perspectives, London: Routledge, 54-71.
- Buchert, U. 2023. Julkisten sosiaali- ja terveystalvelujen digitalisointi – itsepalvelun haasteet heikossa asemassa olevien asiakkaiden kohdalla. No Harm Bothnia –webinaari 16.3.2023. Haavoittuvien ryhmien turvallisuus etä- ja digipalveluissa.
- Harrikari, T. & Rauhala, Towards Glocal Social Work in the Era of Compressed Modernity. London: Routledge.
- Heponiemi T., Jormanainen V., Leemann L., Manderbacka K., Aalto A, & Hyppönen H. 2020. Digital divide in perceived benefits of online health care and social welfare services: national cross-sectional survey study. Journal of Medical Internet Research 22(7), e17616.
- Juujärvi, S., Sinervo, T., Laulainen, S. Niiranen, V., Kujala, S., Heponiemi, T. & Keskimäki, I. 2019. Sote-ammattilaisten yhteinen osaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon muutoksessa. Helsinki: THL.
- Juujärvi, S. 2022. Sosiaalisesti syrjäytyneiden ryhmien digituki. Empatiaa ja käytännön ongelmanratkaisua. Yhteiskuntapolitiikka 87, 491-501.

Lähteet

- Kilkku, N., Laitinen, H., Saarni, L., Vänni, K. & Himanen, S. 2020. Osaaminen ja innovatiivisuus. Teoksessa Laaksonen, H., Laitinen, H. & Hiilamo, H. (toim.) Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä. 1. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy, 132-201.
- Laaksonen, H., Sinkkonen, M. & Wallin, O. 2020. Palveluiden ja henkilöstön johtaminen. Teoksessa Laaksonen, H., Laitinen, H. & Hiilamo, H. (toim.) Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä. 1. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy, 202-255.
- Rantanen T., Gluschkoff K., Silvennoinen P. & Heponiemi T. 2021. The Associations Between Mental Health Problems and Attitudes Toward Web-Based Health and Social Care Services: Evidence From a Finnish Population-Based Study. *Journal of Medical Internet Research* 23, e28066.
- Silvennoinen, P. 2020. Professional Master's Degree Students' Perceptions on the Changes Digitalisation Imposes on Counselling in the Social and Health Care Sector. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 17, 6243.
- Silvennoinen, P. & Rantanen, T. 2023. Digital agency of vulnerable people as experienced by rehabilitation professionals. *Technology in Society* 72, 102173.
- Silvennoinen, P. 2023. Digituki osana sote-ammattilaisten muuttuvaa työnkuvaa. *Laurea Journal* 11.5.2023.
- Särkikoski, T., Turja, T. & Parviainen, J. (toim.) 2020. Robotin hoiviin – Yhteiskuntatieteen ja filosofian näkökulmia palvelurobotiikkaan. Tampere: Vastapaino.

Kiitos!